

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėti, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybiniai principai atmetami.

Geo. Washington.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

307 W. 30th St.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, SPALIŲ (OCTOBER) 18, 1917

Entered as Second Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

METAI VOL. II. No. 246

MEGINO NUGRAMZDINTI SUV. VALSTIJŲ LAIVĄ

Austrija raukosi ant vokiečių GAL KAIZERIS PASIULYS TAIKĄ

PAKLIUVO "MAISAN" RUSŲ ARMIJA

METO KVIETKUS PO KAIZERIO KOJOMIS

SUBMARINA UŽPUOLĖ AMERIKOS LAIVĄ.

WASHINGTONAS, spal. 18. — Suv. Valstijų laivyno departamentas gavo telegramą nuo vice-admirolo Sims, kad 16 spalį nardančioji laivė bandė nuskandinti Europos vandenyse Amerikos karišką laivą.

Laivas nenukendo ir priplaukė prie uosto.

Mušio nuostoliai žmonėse nedideli: vienas jūreivis užmuštas ir 5 sužeisti.

Smulkmenos apie Suv. Valstijų laivo torpedavimą dar slepiamos.

GRASINA AMERIKOS PAKRAŠŲ BOM- BARDAVIMU.

Londonas, spal. 17. — Vokietijos vyriausybė ruošiasi apskelbti Amerikos ir Kubos pakraščius karės rajonų ir atsiųsti čia submarinų.

Never mind — tegu tik jos pasirodo. Dėdė Samas mokės išperti vokiečiams kailį.

AUSTRIJA UŽ TAIKĄ.

Verčia vokiečius kuogreičiausiai taikintis.

LONDONAS, spal. 18. — Andai Austrijos ministerių pirmininkas pareikalavo, jog vokiečių kanclieris praneštų jam taikos sąlygas, pažymėdamas, kad rytuose vokiečiai privalo padaryti didelės nuolaidas.

Kanclieris davė neaiškų, abelną atsakymą. Ant to, austrų premjeras pranešė, kad jis toliau negali tarties su kanclieriu, nes jis vietoje nuoširdžiai ir aiškiai atsakyti atsisakabinėja bendrais žodžiais.

Iš viso matyti, kad Austro-Vengrija tikrai trokšta kuogreičiausios taikos ir verčia vokiečius rimčiau ir sąžiningau rupintis tuo dalyku.

Telegramas iš Athenų praneša, kad buk šioje savaitėje Vokietija gali pasiūlyti talkininkams taiką su gan patogiomis sąlygomis.

Kaikurie diplomatai spėja, kad ištikrųjų taikos vanda nebėsi.

VOKIEČIAI ATKIRTO RUSŲ ARMIJĄ.

Petrogradas, spal. 18. — Oficialiai pranešama, kad Rusijos armijos generalis štabas visiškai negali susinešti su salos Oesel kariuomene.

Yra pavojus, kad vokiečiai gali sugauti kaip į maišą ir kitas rusų armijos dalis.

Rygos užlajoje pastebėta galybė zeppelinų. Gal vokiečiai puls ant Petrogrado iš trijų pusių: iš jurių, iš sausžemio ir iš oro.

PATS HINDENBURGAS VEDA MUSIUS DELEI PETROGRADO.

Londonas, spal. 18. — Rygos užlajoje knibžde knibžda nardančios laivės, mininkai, dideli kariški laivai ir t.t. Tai dabar svarbiausias karės frontas, kuris galutinai nulemti Rusijos likimą. Pats feldmaršalas Hindenburgas atvažiuo į šią vietą vesti mušius ir savo stovyklai apsirinko Oeselio salą, kuri neseniai tapo atimta nuo rusų. Visas šios salos garnizonas, rodos, pateko vokiečių nelaisvėn. Rusai mušėsi labai narsiai.

Vokiečių orlaiviai pradėjo bombarduoti didžiai svarbų rusų miestą Pernau. Girdėt, kad šis miestas jau ugnyje.

"JO SULTONIŠKA DI- DYBĖ" GLEBESČIOJA SI SU KAIZERIU.

Londonas, spal. 18. — Šiomis dienomis Turkijos sostinė Konstantinopolin atvažiuo pasisvečiuoti Vilhelmas II. Kaizerį iškilmingiausiai sutiko stotyje pats sultonas, jo giminiečiai, didysis viziras, senatoriai, ministrai ir kiti didikai. Turkų mergaitės barstė po kaizerio kojomis žolynus.

Vilhelmas žada apžiūrėti ir Dardanelių tvirtumas.

PRANCUZŲ SOCIALI- STAI REMIA KARĘ.

Paryžius. Socialistų kongresas mieste Bordeaux 1552 balsais prieš 1334 nutarė remti karės išlaidų biudžetą ir pagelbėti valdžiai toliau tęsti karę.

NAUJOS RUSIJS NUO- DIJANCIOS DUJOS.

Petrogradas, spal. 18. — Vokiečiai pradėjo vartuoti rusų fronte tokios rusijos dujas, kurių pakvėpavus tuojais gausi džiūvą.

Kadangi tai labai pavojingos dujos, tai vokiečiai jas leidami užsidėda tam tikras kaukės.

RUSIJA GAVO \$50,000,000.

Washingtonas, spal. 18. — Geras Dėdė Samas — jis nesigaili savo bičiuliams paskolinti pinigų, kad šie muštų vokiečius.

Šiomis dienomis Suv. Valstijos dar paskolino Rusijai 50 milijonų dolerių, Anglijai 25 mil., Prancūzijai 20 mil. ir Belgijai 3 milijonus.

Tokių būdu iš viso Suv. Valstijos jau išskolino \$2,711,400,000.

VOKIEČIAI DEPORTUO- JA MOTERIS.

Amsterdamas, spal. 18. — Vokiečiai pradėjo vežti Vokietijon prie darbų prancūzų moteris iš miestų Lille, Roubaix, Turcoing, Croix ir kitų. Daugiausiai deportuojamos bevaikės moteris ir jaunos merginos.

UTARNINKAS BE MĖ- SOS NEW YORKE.

New Yorkas, spal. 16. — Didžiausi New Yorko restoranai nutarė utarninkais visiškai nedavinėti svečiams restoranuose mėsos.

Lig šiol utarninkai buvo "beffless day," o dabar bus "meatless day."

ZUVO 14,096 KAREIVIŲ.

Londonas, spal. 18. — Anglijos karus ministeris praneša, kad rugsėjo mėnesį anglų armija neteko 14,096 žmonių. Tame skaičiuje: užmušta 277 aficeriai ir 2,509 kareiviai ir sužeista 837 aficeriai ir 10,473 kareiviai.

SUSITAIKĖ CHILI IR PERU.

Lima, Peru, spal. 18. — Dviejų mažų valstijų, Chile ir Peru, vyriausybės vėl atnaujino diplomatiškus santykius.

Jos buvo susipykę nuo 1910 metų delei Tacua ir Arica provincijų.

TIK 9 DIENOS LIKO.

Washingtonas, spal. 18. — Laisvės Paskolos bondų pardavinėjimas užsibaigs 27 spal. Taigi, tik devynios dienos teliko.

Iš viso norima išparduoti už 5 milijardus dolerių bondų. Kol kas parduota tik už pusantro milijardo.

NUVERSTAS CARAS PER ISTISAS DIENAS KAZIRIUOJA.

Londonas, spal. 16. — Iš tremtas į Sibirą Nikolajus Romanovas, buvęs "visagalis" Rusijos caras, labiausiai mėgsta lošti kortomis (preferansą ir t.t.). Kartais jis lošia visą dieną — nuo ryto lig vakaro.

Ir prieš revoliuciją kortos lošė labai didelę rolę caro gyvenime.

Vyriausybė dirbdavo specialės kortas karališkai šeimynai, kuri viena kaladė kaštuodavo 25 doleriai.

Iš viso caras suvartodavo 1,200 kortų kaladžių ir metus.

BOMBARDUOJA PRAN- CUZIJOS MIESTUS.

Paryžius, spal. 18. — Naktį iš pamedelio ant utarninko vokiečių lakunai užpuolė prancūzų miestą Nancy ir ėmė svaityti bombas ant nekaltų gyventojų. Iš viso per naktį kaizerio "didvyriai" užmušė 10 žmonių ir 40 sužeidė.

Ant rytienos prancūzams pasiekė sunaikinti keliolika prancūzų orlaivių.

VAŽIUOJA EUROPON.

Washingtonas, spal. 18. — Šiomis dienomis dešimts kongresmonų išsirengė keliuon į Europą. Jie žada būti karės frontuose ir pasitarti su anglų ir prancūzų atstovais.

PLIEKIA VOKIEČIUS BELGIJOJ.

Londonas, spal. 18. — Užvakar eskadra Anglijos lakunų pasekmingai bombardavo vokiečių kariškas pozicijas Belgijoje.

SUGRĮŽO KATALI- KYSTEN.

Plockas, spal. 18. — Kurjer Plocki' rašo, kad perdėtinė marijavitų vienuolyno Lovičuje Stefanija Glogoczewska atsižadėjo marijavitų ir sugrįžo katalikysten.

NAUJI SUMANYMAI APIE REGISTRACIJĄ.

Washingtonas, spal. 17. — Ateinančioji Kongreso sesija gali padaryti daug permąnų kareiviavimo biliuje.

Karės ministeris Baker užvakar pranešė, kad jis yra už sumanyją aprubėžti kareiviavimo metus tarp 19 ir 26.

Žymus kongresmanas Julius Kahn, kaip jau minėjome, ruošiasi įnešti sumanyją apie priverstiną kareiviavimą visiems vyrams nuo 18 iki 40 metų. Vienok karės ministeris tam priešingas.

ANTRAS GRUDŲ SAN- DELIO GAISRAS NEW YORKE.

Suplėskėjo 100,000 bušelių kviečių.

Brooklynas, spal. 18. — Beveik toje pat vietoje, kur neseniai sudegė 800,000 bušelių grūdų, paskirtų talkininkams, vakar vėl ištyko antras gaisras, sunaikinęs šimtą tukstantių bušelių kviečių, kuriuos žadėjo vežti Prancūzijon.

Nuostoliai siekia \$300,000. Visas distriktas apie gaisro vietą buvo didžiausioje panikoj. Daugelis žmonių net apalpo nuo tirštų dūmų.

GALI PRISTIGTI CUK- RAUS RYTUOSE.

Washington, spal. 18. — Visos rytinės valstijos artimiausioje ateityje galės prietrkti cukraus, nes šiamet tapo suvėluotas burokų atvežimas iš Havaiin ir vakarų. Tų valstijų gyventojai kviečiami kuomažiausiai vartoti saldinių ir saldžių gerinių, kurie suėda labai daug cukraus.

SUDEGĖ 2,500 GALVIJŲ IR 1,500 KIAULIŲ.

Kansas City, spal. 18. — Vakare buvome pranešę, kad gaisras sunaikino pusę Kansas City skerdyklų. Dabar paskelbta dar keletas to baisaus gaisro smulkmenų. Pasirodo, kad ugnyje žuvo pustrčio tukstanties ragotų galvijų ir pusantros tukstanties kiaulių.

Gaisro nuostoliai siekia milijono dolerių. Spėjama, kad kas nors tyčia padėgė.

PINGA VERSIENA NEW YORKE.

New Yorkas, spal. 18. — Pastaromis dienomis versienos kaina tapo sumažinta 2 centais ant svoro.

MAŽŲ TAUTŲ KON- GRESAS.

Išvairūs laikraščiai praneša, kad 29 ir 31 spal. New Yorke, McAlpin viešbutyje, įvyksias 20 mažų ir pavergtų tautų kongresas. Jį rengia Mažų ir Pavergtų Tautų Lyga.

Dalyvaujančių kongrese tautų atstovai reikalaus savo žmonėms atstovybės tarptautinėse konferencijose ir pripažinimo apsisprendimo teisės, kaip vienos iš taikos sąlygų.

Sulę angliškų laikraščių pranešimo tame kongrese dalyvaus šios tautos: Belgija, Elzas-Lotaringija, Serbija, Lenkija, Armenija, Šveicarija, Albanija, Šotlandija, Airija, Skandinavijos šalys, Indija, Sirija, Lietuva, Graikija, Suomija ir kitos.

Dėdė Samas galės buti kasyk- lų "bosu."

RUSŲ MUŽIKAI SU AKMENIMIS BOMBARDUOJA GENEROLUS

Duona su pielovinomis Vokietijoje

SYVA BĖDA RUSIJAI, JEI ŠVEDIJA KARIAUS

VARU VERS ANGLEKA- SIUS GRĮŽTI PRIE DARBO.

Anglekasių streikas šiame momente labai pavojingas šalies gerovei ir užtat anglų administratorius Dr. Garfield įvairiais būdais rūpinosi pašalinti tą streiką. Neatsižvelgiant į tai vis g streikas įvyko ir arti 40 Illinoiso anglų kasyklų užsidarė. Dabar Dr. Garfield praneša, kad vyriausybė paims savo valdžion visas Illinoiso, Ohio ir Indianos valstijų kasyklas, jeigu anglekasiai greit nesutaukins su darbdaviais. Tuomet streikeriai bus priversti grįžti prie darbo.

VISI ILLINOISO ANGLE- KASIAI METĖ DARBĄ.

St. Louis, Mo. Čia gauta pranešimas, kad beveik visų Illinoiso valstijos anglekasyklų darbininkai išėjo ant streiko.

MINIA KANKINŲ GENEROLUS.

Varė pėsti keliolika varstų.

Petrogradas, spal. 18. — Neperseniai vyriausybė išleidė paliepiną suareštuoti Kornilovo revoliucijos pagelbininkus-generolus. Iš Berdievo, Kijevo gubernijos, suareštuotosius nutarta išvežti į Petrogradą. Kuomet žmonės sužinojo, kad generolus gabeis ant geležinkelio stoties, didžiausia minia susirinko prie kazarmių. Nors Kornilovo šalininkams generolams buvo paruošti automobiliai, bet žmonės pareikalavo, kad jie eitų pėsti. Pakelyje įmire žmonės įvairiausiais būdais rugėjo juos, metė akmenis ir lazdas, stabdė prie kiekvienos lėmos ant gatvės, šaukdam: "Išdavikai," "Užmušt juos!" ir t.t.

Generolui Arlovui minia išmušė su akmenimis akį, o generolui Vanovskui labai pavojingai sužeidė nugarą kauli.

Nuldydė ant stoties žmonės parėikalavo, kad generolus susodintų į prekybinius vagonus. Paskui pradėta juos šaudyti. Jeigu mašinistas nebut paleidęs garvežio, tai gal Kornilovo generolus but visiškai nugalėję.

VOKIECIAMS UŽGINA KURENTI PEČIUS.

Berlynas, spal. 17. — Vyriausybė išleidė parėdymą, kad iki 15 lapkričio (November) niekas iš Berlyno gyventojų neturi teisės kurenti pečių privatiškuose, viešuose ir net valdiškuose namuose.

Tuo tarpu prisiartino šalčiai ir žmonės priversti yra sėdėti namuose su žieminių plovėiais ir kailiniais.

Matyt, stinga anglų Vokietijoje.

ANGLIJOS KARE SU ŠVEDIJA BUTŲ LA- BAI PAVOJINGA RUSIJAI.

Washingtonas, spal. 18. — Santykiai tarp Anglijos ir Švedijos kas dien darosi blogesni. Nors dar nieko tikro negalima pasakyti, bet labai galimas dalykas, kad tarp tų dviejų šalių nenūlgo gali prasidėti karė. Anglijos karė su Švedija dar labiau apsunkintų Rusijos stovį ir padidintų pavojų iš visų pusių. Ypač skaudus būtų Rusijai jos atkirtimas nuo Suv. Valstijų ir kitų talkininkų. Dabar Suv. Valstijos per Švediją daugiausiai veža rusams amunicijos ir kitokių reikmenų.

VOKIEČIŲ "KARIŠKA DUONA."

Rymas, spal. 18. — Ryman atvažiuo iš Vokietijos sirguliuodamas vienas Šveicarų diplomatas. Jis skundžiasi, kad susirges nuo vokiečių "kariškos duonos." Vieną riekelę tos duonos šveicaras atsivežė čia. Mokslininkai ištyrinėję tą duoną rado, kad joje yra 12 nuošimčių kukurūzų, 22 nuošimčiai miežių ir 66 nuošimčiai pielovinių.

Shelberville, Ill. Tingėjimas lankyti mokyklą buvo vienatinė priežastis 16 metų merginos Ados Gallagher saužudybės. Ji atėmė sau gyvastį su revolveriu.

Petrogradas, spal. 17. — Andai buvo pasklidusi žinia, kad sukilę valstiečiai apiplėšė mirusio rusų filosofo Levo Tolstojaus dvarą. Dabar paaiškėjo, kad nieko panašaus nėra buvę.

"DRAUGAS"
Lietuvių Katalikų Dienraštis
Eina kasdien išskyrus nedėlid-
mus.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams \$5.00
Pusmetams \$2.50
Ketverių mėnesių \$1.25
Pretaratskai numerai po 2c.
Prenumerata mokama išankstine, lais-
vai skaitosi nuo užrašymo dienos,
ne nuo Naujų Metų. Norint permai-
nyti adresą visada reikia prisiųsti ir
seną adresą. Pirmąjį geriausią alu-
mą išperkant krasoje ar ekspres-
"Money Order" arba įdedant pinigų
į registruotą laiška.
Redakcijai prisiųsti raštai ir ko-
respondencijos negrąžinami, jei au-
torius atsisakysdamas tokių raštų, ne-
pažymi ir neindėdamas krasos ženklėlio
sugrąžinti. Visokiais reikalais kre-
pintis adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.
1800 W. 46th Street, Chicago, Illinois
Phone McKinley 6114.
.....Phone McKinley 6114.....
XX

"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend
Published daily except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.
1800 W. 46th Street, Chicago, Illinois
Phone McKinley 6114, Estab. 1908
TERMS OF SUBSCRIPTION:
One Year \$5.00
Six Months \$2.50
Three Months \$1.25
Thursday's Edition \$2.00
At News Stands 2c. a copy. Adver-
tising rates on application.

ISDIENOS
Dienon

Socialistų sulai važinėda-
mi su prakalbomis dažnai
kalba už tai, kad Lietuva po
karės ir toliaus paliktų po
Rusiją. Girdi, Lietuvai ne-
prigulmė pakenktų, nes
jinai taip daug sunaikinta,
kad pati viena negalėtų at-
sigriebti. Gi dabartinė "de-
mokratiškoji" Rusija ją
"pastatytų ant kojų."

Mes jau esam pasakę, kad
lietuviškiems socialistams
labai norisi Lietuvą parduoti
rusų socialistams. Šitai
dabar patvirtina patys soci-
alistai. Tegu tatai lietuvių
visuomenė žino, kad yra di-
džiausi Lietuvos neprigul-
mės priešininkai ir tėvy-
nės išdavikai.

"Vien. Lietuviškų" sa-
kosi esąs "moksliskas" laik-
raštis. Kad tas tiesa, tai
patvirtina jo paties išve-
džiojimai, būtent, kad Stv.
Valstijos (be visų globoja-
mų salų) turi suvirš 100 mi-
lijonų gyventojų.

Anot laisvamanių laikra-
ščių, Lietuvių Dignos aukos
dar nepasijusios Petrogra-
dan. Tuo tarpu specialis
pasiuntinys Europoje jau
kuone badu miršta. "Ne-
prigulmės fondas" tuš-
čias kaip bugnas ir daryk
dabar tu, žmogau, ką nori.

Lietuviškų socialistų laik-
raščiai vis smarkiau ir aš-
triau šoka į akis šalies vy-
riausybei už socialistų laik-
raščių varžymą. Tai ženkl-
las, kad kairieji jau ne-
išgali pavilkti kojas. Pa-
tis nedrįsdami užsidaryti
reikalauja, kad juos vyriaus-
ybė uždarytų. Socialistai
turi savo išrokavimus.

Na, kaip ten yra su ki-
tuomet pagarsėjusia byla
Brooklyno "tautininkų" su
socialistais? Indomu žino-
ti jos pasekmes. Nes toji
byla yra surišta su lietuviš-
kuoju banditizmu.

Kokio plauko laikraščiu
reikia pavadinti "Dirvą,"
mes nežinome. Tik aišku,
kad "Dirva" nėra katalikiš-
kas laikraštis. Katalikiš-
kas laikraštis savo kunigų
nesulygina su paprastais
"biznieriiais." Gi "Dir-

va" p. Martaus lupomis sa-
ko, jogei mūsų kunigų intere-
sai yra panašūs paprastų
"biznierių" interesams.

PLATINKIME KATALIKIŠKĄ SPAUDĄ.

Lietuvių Katalikų Spau-
dos Savaitė tesiasi. Iš dau-
gelio miestų ir miestelių
apturima žinios, kad katali-
kai sparčiai darbuojasi. Sp.
Savaitė paminima susirinki-
mais, prakalbomis, platina-
ma katalikiški raštai.
Daugelio lietuvių kolonijų
veikėjai turi pasigaminę ka-
tališkių raštų. Tuos raštus
pardavinėja žmonės ska-
tina skaityti, šviesties, pri-
sidėti savo turtu ir darbais
prie geros spaudos išplati-
nimo.

Tokios žinios mus kiek-
vieną džiugina. Jos liudi-
ja, kad mūsų išeivijos svei-
kam kune yra sveika dvasia.
Tik reikia tą dvasią
dar labiau užartuoti. Re-
ikia padaryti ją išlaikomes-
nės prieš netikusios spaudos
mėmtis ir apgaulys. Užuo-
nuodų — netikusios spau-
dos, reikia žmonėms duoti
tikrojo dvasiai peno — ka-
tališkiškos spaudos.

Deja, dar yra nemažai to-
kių vietų, kur lietuviai ka-
tališkai posenovei vaikščioja
kaip apsnudę. Tokiose
vietose dažniausiai visas lie-
tuvių švietimo darbas — ka-
tališkiškos spaudos platini-
mas, yra užgulus ant vieno
lietuvių kunigų klebonų. Si-
tie per dieną dienas darbuo-
jasi. Žinoma, pasekmės yra
gausios, pelningos. Bet
jos galėtų buti daug gausė-
nės, jei prie to darbo prisi-
dėtų ir švietiškieji žmonės.

Negi jau visuomet norėti,
kad mūsų gerb. kunigai kle-
bonai tik vieni turėtų ru-
pintis tautos reikalais. Ne-
gi mums norėti, kad jie vieni
platintų katalikišką spau-
dą. Toks darbas turi rūpėti
ne pavieniams asmenims,
bet visai plačiajai visuome-
nei, visai lietuvių išeivijai.

Kunigai, klebonai daž-
niausia yra užimti tikybini-
ais žmonių reikalais. Kar-
tais spaudos platiniame susi-
duria su visokiais neparan-
kumais. Kas kita yra svei-
tiškam žmogui.

Kiekvienas brolis lietuvis
po dienos darbo turi vieną-
kitą valandą laisvo laiko.
Dauguma tą laisvą laiką
praleidžia niekniekiams,
kur nors tušties vėpsoji-
mams. Argi negalima tas
liuosas laikas išnaudoti ge-
riesiems darbams? Stai,
sakysime, kas vakaras lio-
su laiku galima pereiti per
lietuviškus namus ir daug
pelnyti tautai prikalbinant
vieną-kitą lietuvi ar lietuvi
užsisakyti koki katalikišką
laikraštį, nusipirkti katali-
kišką turinio knygą. Bu-
tų nežymus pasisventimas,
bet labai gausus savo pasek-
mėmis. Jis mūsų tautai
suteiktų ne tik naudą, bet ir
laimę.

Turime visi išvien dar-
buoties, jei norime, kad mu-
sų tautos ateitis būtų skai-
sti. Nenorėkime, kad katali-
kų spaudos platiniui
užsiimtų vientik mūsų gerb.

SPAUDOS GALYBĖ.

Senovėje žmonės nemokė-
je knygų spausdinti, gi
laikraščiai visai buvo neži-
nomi. Todėl joks mokslas
nebuvo galimas platinti
tarp žmonių. Žmonės tu-
rėjo buti patenkinti vien tik
gyvu žodžiu. Senovėje kaip
geri, taip ir klaidingi moks-
lai — skelbimai tegalėdavo
tik palengva platinties.

Atsiradus spaudai, visai
kitai dalykai virto: Imta
spausdinti įvairaus turinio
raštai, imta jie skleisti žmo-
nijos tarpan. Laikui bė-
gant spauda vis smarkiau
plėtojosi.

Šiandie gi neradime to-
kios šalies, tokios tautos, a-
pygardos, parapijos ir paga-
liau tokios šeimynos, kur
nebutų spausdinto rašto.

Tiesą pasakius, gyvas žo-
dis nors daro didelį įspūdį
į klausytojus, bet ji ne vi-
suomet galima išgirsti arba
nueiti pasiklausyti. Dalei-
skime, kas nors kur viena
mieste, kokioje tai svei-
tainėje kalbės, iš kito
miesto žmonės juk nebus
galima tos kalbos nugirsti
arba ir tam pačiam mieste
gyvenantiems žmonėms ne
visuomet galima nueiti kur
susirinkimui ir paklausyti
kalbėtojo kalbos.

Be kitko gyvas žodis daž-
nai žmonių pamirštamas.

Visai kitaip yra su spau-
dintu žodžiu. Ji galima ska-
ityti vieną kitą kartą ir gi-
liai galvon įsidėti jojo turi-
nio mintis.

Tatai šandie ir yra daug
branginama spauda.

Bet atsiminkime, kad
spauda yra galingasis įran-
kis ne tik geriems, bet ir
blogiems darbams. Spaudą
galima panaudoti lygiai pla-
tinimui kaip gerų, taip ir
klaidingų mokslų.

Visi žmonės, gi ypač lie-
tuviai, yra papratę tikėti
spausdintam žodžiui. Ten-
ka žmonėse nugirsti tokius
pasakymus: "Turbut yra
teisybė, jei atspaudinta, ki-
taip negi niekus ims ir
spaudins."

Tokia žmonių lengvatiky-
ste naudojasi visokie melų
platintojai ir apgaudinėto-
jai. Jie su spaudos pagel-
ba stengiasi vykdyti žmo-
nėse savo nedoras pažinimas.
Negana to. Minėti apgau-
dinėtojai, apsišarvoję spau-
dos galybe, ima griauti ar-
dyti visa tai, kas apšvie-
tesniai tautai yra dora, pra-
kilnu ir šventa.

kunigai. Pavadnokime
juos arba pagelbėkime
jiems. Eikime per lietuvių
namus, susirinkimus ir pla-
tinkime katalikišką spaudą.
Su šita spauda mes veikiai
pragaisysime blogą spaudą,
kuri laikuriose lietuvių
namuose susivijo su šiltus
lizdus ir veda lietuvių cie-
lonais šeimynomis ištvirki-
man ir pragaištin.

Dabar proga tai padaryti.
Dabar yra tam tikslui par-
pintas specialis laikas —
Spaudos Savaitė. Nepra-
leiskime nei vienos valandė-
lės jos neišnaudoję.

Platinkime katalikišką
spaudą. Gi ateitis bus mu-
sų!

Dirsteltime kad ir mūsų
pačių tauta. Musų gyve-
nime atrasime daugybės su-
iručių. Gi kiek patvirkli-
mo. Daugeliui nereikia ti-
kėjimo, Bažnyčios, doros,
sąžiniškumo. Musų tarpe
tai visa pagamina visokios
rušies cicilikai, laisvama-
niai. Jie tą savo pragaiš-
tingą darbą atlieka dau-
giausia su raštalaikiais,
taigi su spaudos pagelba.

Tatai ir nenuostabu, jei
šandie mūsų tautos veikė-
jai subruzdą pakelti aštrią
kovą prieš nedorą spaudą,
prieš visokios rušies tvirki-
nančius raštus.

Tam tikslui, kaipir tinka-
miausia, jie nusiklyrė Lie-
tuvų Katalikų Spaudos Sa-
vaitę, kurioje tarp žmonių
bus platinama vientik nau-
dinga, gera, katalikiška
spauda, aiškinama ir nuro-
dinėjama tos spaudos ver-
tė.

Spaudos Savaitė prasidė-
jo su spalio 1 d. Jinai te-
sis dar ir sekančią visą lap-
kričio mėnesį. Gražus lai-
mės, kurioje labai gerai,
kotarpis. Yra daug pato-
gaus laiko spaudą prapla-
tinti.

Todėl visų lietuvių priva-
lumas prisidėti prie Spau-
dos Savaitės, prie to prakil-
naus darbo. Visose lietu-
vių kolonijose tegu bus ruo-
šiami Spaudos Savaitės pa-
minėjimai ir platinami ka-
tališki laikraščiai ir kito-
kie raštai.

Atminkime, kad prasipla-
tinusi katalikiškoji spauda
mūsų žmonių tarpe panai-
kins visoki cicilizmą, kurs
platinas ištvirkimą ir žemina
lietuvių tautos vardą svei-
timtaučių akys.

Visi prisidėkime prie Sp.
Savaitės ir visi platinkime
katalikišką spaudą.

V. Vincaitis.

KIEK YRA SV. VALST. TAUTISKŲ PARKŲ.

Suvenytose Valstijose
yra labai daug tautiškų
parkų. Pažymėtini parkai
yra šie: Casa Grand parkas,
Arizonos valst. 480 akrų di-
džio; Yellowstone tautiškas
parkas turi 2,132,720 akrų;
Yosemite tautiškas parkas
Californijos valstijoje — 719,
622 akrų; Glacier tautiškas
parkas, Montanos valstijoje
— 915,000 akrų; Mount Rai-
nier tautiškas parkas,
Washingtono valstijoje —
207,360 akrų; Sequia tauti-
škasis parkas, Californijos
valstijoje — 161,597 akrų;
General Grant tautiškas
parkas, Oregon valstijoje —
169,360 akr.; Wind Cave
tautiškasis parkas, So. Dako-
toje — 10,522 akr.; Sully's
Hill tautiškas parkas, No.
Dakotoje — 780 akrų; Platt
tautiškasis parkas, Oklaho-
moje — 848.22 akrų; Mesa
Verde tautiškas parkas, Co-
loradoje — 42,376 akrų;
Rocky Mountain tautiškas
parkas, Coloradoje — 229,
000 akrų; Lassen Vulkane
tautiškasis parkas, Californi-
joje — 82,880 akrų; Hot
Spring Reservation, Arkan-
sase — 911.63 akrų.

**SKAITYKIT IR PLATINKIT
"DRAUGĄ"**

NELAISVIO LAISKAS IS VOKIETIJOS.

P-nas Savickis mums pri-
siuntė vieno lietuvių nelais-
vio laiško turinį.

Danijoje yra įsteigta ru-
sų kareiviams nelaisviams
stovykla. Ton stovyklon ru-
sų kareiviai sugabenami iš
Vokietijos. Iš tų nelaisvių
Vokietijos vyriausybė da-
mainomis už savo kareivius
visai paliuosuoja. Nelaiviu
tarpe yra ir lietuvių.

Štai tokio vieno nelaisvio
felčerio Juozo Žičkaus lai-
skas:

"Aš iš Jūsų laiško suži-
nojau, kad jus prašėt kiek-
vieno lietuvių aprašyti savo
vargus austrų nelaisvėje.
Todel apie tai pasistengsiu
nors truputį aprašyti. — I
nelaisvę papuoliau 25-8-15
m, ant kranto upės Dnie-
stro. Tuojaus mus nuvežė į
Vengrijos miestą Sathmar-
Nemeti. Pirmosios dienos
mano gyvenimo Sathmare
praėjo ligonbuty, prie gi-
dų kareivių (aš esu felčer-
is). Gyvenom labai gerai,
valgio buvo sočiai, nežin-
rint to, kad padėjimas ka-
reivių buvo labai vargin-
gas: gulėdavo ant plikų na-
rų ir butai buvo labai ne-
švarūs. Taip pragyvenau 6
mėnesius Sathmare. 28-2-16
m. mane paskyrė važiuoti į
Gudiją — apmaina Raudono
Kryžiaus. Išsiantė mane į
miestą. Egerį, Bogemiją.
Gyvenimas Egerio lageryj
buvo daug švaresnis, negu
Sathmare. Valgis taip pat
buvo neprasas, bet visgi
buvo mažai ir tie, kurie ne-
galėjo prisipirkti sau du-
nos, buvo alkani. 29-7 Raudono
Kryžiaus transportas
nuvažiavo į Gudiją, o aš,
kaip nepatekęs į tą trans-
portą, buvau nusipistas į
miestą Briksą, taip pat
Bogemijoje (nuo transporto
pasiliko 42 felčeriai). Gy-
venimas Briksė buvo labai
blogas. Duonos duodavo tik
¼ svaro į dieną ir tik pra-
slinkus dviem mėnesiam da-
lį duonos padidino lig vieno
svaro. Valgis buvo labai
blogas ir mažai duodavo:
apie ¼ litro pietums ir to-
kią dalį vakarienei. Arpa-
tą (saldžią) rytmetį gau-
davome tik tai tris kartus į
savaitę. Į darbą kad ir va-
ri-
nė, bet tik tai ir lengva.
Mums, felčeriais, daugiau
prisiėdavo supuvusias bul-
ves rinkti iš sveikųjų. Už
dienos darbą gaudavom po
4 bulves. Kiti visi vaikščio-
davo į šaltas anklų kasty.
Valgis aniemis buvo maž-
daug geresnis ir uždirbdav-
vo į dieną po 25 kap., o re-
tiekareis ir daugiau. Darbas
šaltuose buvo labai sunkus
— gerai tą žinau, nes dvi
dieni aš pats dirbau. 18-2-
17 m. mūs visus felčerus
atvežė atgal į Egerį, kur
mūs gyvenimas maž daug
pagerėjo: nors valgis taip
pat buvo blogas, kaip ir Ri-
kse, bet duodavo daugiau, a-
pie ½ litro. Duonos taip pat
duodavo visą svarą (400
gramų). Iš mūs burio fel-
čerių paskirė važiuoti į Da-
niją, kur patekau ir aš. 23-5
buvome Danijoje.

Viena mano nelaimė, kad
visą laiką negavau jokios
žinios iš tėvynės, taip pat
neturėjau jokios pagalbos.
Paskutiniomis dienomis ga-

LIETUVIŲ PULKŲ STEIGIMO KLAUSIMU.

Rusų armijos lietuvių ka-
rininkų suvažiavimas Pet-
rapilyje, kaip žinoma, dau-
guma balsų buvo nutaręs
tuotarpu nsteigti tautinių
pulkų.

Mažuma gi — oficeriai ir
kareiviai, aktyviai dalyva-
vusieji karėje, tiesiog iš ap-
kasų atvažiavę — tokio nu-
sprendimu nebuvo paten-
kinti.

Taip lygiai nebuvo paten-
kinti ir tie lietuviai karei-
viai, kurie pačiame fronte
savo pulkų suorganizavimo
belaukdami, buvo išėję iš
lenkų divizijos. Sunkus jų
padėjimas: atgal grįžti ne-
galėjo, o savosios dalies ne-
turėjo.

Jų reikalais oficerių gru-
pė susirupinusi kreipėsi į
atstovą M. Yčą, prašydama
padėti. Atstovas M. Yčas
susitarė su Valstybės Du-
mos karės skyriaus pirmi-
ninku, atstovu Engelgardu,
ir jo įsakymu buvo pasiūsti
klausimo išršti vietoje ofi-
ceriams: Pr. Klimaitis ir A.
Juozapavičius, kaip Val-
stybės Dumos delegatai.

Jie visą mėnesį praleidę
fronte, nuodugnai ištyrę
dalykų stovį ir, surinkę vi-
są eilę dokumentų, išrodė,
kad lietuviai išstojo iš len-
kų pulkų, gen. Brusilovo
leidžiami, ir kad jiems buvo
prizadėta įsteigti atskiri lie-
tuvių batalionai. Be to, de-
legatams pavyko padėti lie-
tuviams kareiviams išsigel-
bėti nuo grasiomo jiems pa-
vojaus.

Savo rašte, Valstybės Du-
mai — idiotame, delegatai
Klimaitis ir Juozapavičius
nurodė, kad reikalinga su-
daryti iš tų atsiskiriusių
nuo lenkų divizijos lietuvių
kareivių pulką.

Valstybės Dumos Komisi-
ja labai palankiai pažiūrė-
jo į lietuvių pulkų steigimo
klausimą ir, visai sutikdama
su referentais, prašė atsto-
vo M. Yčo ir lietuvių ofice-
rių nuvažiuoti pas Karės
Ministerį ir paskui pas Vy-
riausiąjį Vadą galutinai šio
klausimo išršti.

Buvo sudaryta delegacija
iš atstovo M. Yčo, rotmistro
L. Vaitiekuno ir podporučio
A. Juozapavičiaus ir J.
Laurinaičio. Kadangi Ka-
rės Ministeris šio klausimo
rišimą pavedė Vyriausiojo
Vado kompetencijai, tai to-
ji delegacija 16-VII ir ap-
silankė pas jį. Gen. Brusi-
lovas labai maloniai ir su
užuojanta priėmė delegaci-
ją kuri išdėstė jam Valsty-

vau du laišku nuo pažista-
mo, kuriuose buvo paminėta,
kad yra išsiję del manes
suntiniai, bet taip ir išva-
žiavau jų negavęs. Sotus
buvau tik tai tuos šešis mė-
nesius, kuriuos gyvenau
Sathmar-Nemeti Vengrijoje, o
kitą visą laiką buvau alkanas.
Dabar gi Danijoje gy-
venimas didei pagerėjo del-
to, kad valgis geras. Iš lie-
tuvių per visą laiką nelais-
vėje mačiau tik vieną Sat-
mar-Nemeti — Petrą Čer-
niauską iš Kauno gub.
Briksė ir Egeri nesutikau
nei vieno nežinintį jį, tai,
kad ir daug apie juos kla-
sinėjau."

VERGIJOS

dienos jau
praėjo. Bet
vis dar tarpe mūs
yra daug vergų,
kurie yra atstu-
miami nuo savo darbo beirdės
verg-mišrės-LIGOS.
Yra labai lengva išvengti ma-
žų kliūčių išaugant į didelę,
jeigu umi atida ant to atkrei-
piama. Ir tas yra jų pareiga
link paties savęs ir savo šei-
mynos tai vis atlikti.
Nuo skaudėjimo pilvo ir žar-
ny, kaip plovimas skaudžian-
čios gerkles intraukimui ir save
apmąšinimui dusulio, nuo gal-
vos ir ausų skaudėjimo; ect.

SOROL

apsi-eiška esąs iš geriausių na-
minių gyduočių, esančių ant
pardavimo — aš už bankutę.
Nuo Rematizmo, Padagos, Neurit-
gijos, Persiladyimo, Apsilaido, Dant-
skaudėjimo, Diegliu ir Skaudėjimo Kra-
tinėje, taip ir nuo visokių kitų roma-
tinių ligų, naudoti.

PAIN-EXPELLER,

kaip seną ir užtikintą draugą žino-
nos per pusę šimtmečio. Tik aš ir
aš bankutę: galima pauti visose ap-
tikose arba pas patį fabrikantą.
F. AD. RICHTER & CO.
75-80 Washington Street, New York.

Jūs pinigai turi būti pa-
dėti geroje saugioje val-
stijos bankoje

Second Security Bank

OF CHICAGO
Midwaukee avenue
Kamp. Western Ave.

3% ant Jūsų Pinigų

Atidara Pamedėdais ir Substoms
Yakaras iki 8 valandų

Scolname pinigų ant Namų

Persidėdame pinigus į
Europą ir galima gauti.
Laivokartes.

PRANESIMAS CICEROS

"Draugo" skaitytojams, kam iš
Ciceros "Draugo" skaitytojams
neprištato vaikas teisingai kožna
dieną "Draugą", tai meldžiū atsi-
sauti pas manes, o aš stengsiuos
pataisyti.

J. MOZERIS,

1430 S. 49th Ave., Cicero, Ill.

bės Dumos ir savo pažinras
ir prašė sudaryti lietuvių
pulką, steigimo darbą pave-
dant lietuviams oficeriams.

Vyriausis Vadas atsakė,
kad pas jį jau buvo apsi-
lankiusi ir pačių kareivių
delegacija, su kuria jis su-
sitares del jų likimo, butent:
sudaryti du lietuvių batali-
jonu su lietuviiais oficeriais
ir priskirti juos prie kokios
nors veikiamos divizijos.

Paskui dar viską smul-
kiai su Valstybės Dumos de-
legacija aptaręs ir iš naujo
šį klausimą apsvarstęs, nors
ir pulkų steigimo idėjai pri-
tardamas, vis tik prie da-
bartinių sąlygų nerado gali-
ma leisti organizuoti lietu-
vių pulkų.

Kadangi tie lietuvių bata-
lijonai pačios karės vyriaus-
ybės iniciatyva daromi, tai
Valstybės Dumos ir lietuvių
žygių lietuvių pulkams su-
daryti tuo ir pasibaigė.
Mogilevas,
16-VII-1917.

Valst. Dumos atstovas

Martynas Yčas.

Podporučikas

L. Vaitiekunas,

Podporučikas

A. Juozapavičius,

Podporučikas

J. Laurinaitis.

Užrašė ir Išdėdė Petras ir Pardu-
dami veikius darbas, Andrews & Co.,
100 E. La Salle st., uždėda 1900 m.

LIETUVIAI AMERIKOJE

TAUTOS FONDO IR LIETUVOS VYČIŲ PRAKALBOS.

Detroit, Mich. — Spalių 4 dieną Tautos Fondo 93 skyrius buvo surengęs prakalbą. Kalbėjo p. K. Pakštas. Kalbėtojas vaizdžiai priparodė žmonėms, kad visi lietuviai turėtų mokėti mėnesines duokles pagal išgalės.

Po prakalbų buvo parduodami diplomai ir užrašomi vardai pasižadėjusių mokėti mėnesines. Diplomų parduota už 23 dol. Pasižadėjusių užsirašė 32.

Po to p. Aleksandravičius kalbėjo apie Spaudos šplatinimą, ypatingai Sp. Savaitėje. Prisirašė prie platinimo spaudos 35 žmonės. Dar kalbėjo p. Pakštas apie katalikiškos spaudos svarbą. Po jo kalbos išrinkta valdyba vietinei Spaudos Komijai. Valdybon pateko sekanti: J. Bižauskas — pirm.; K. Abišala — vice pirm.; K. Gervilis — raštinin.; M. Kvietinskiutė — išdin.

Spalių 6 d. Liet. Vyčių 79 kuopa buvo surengus mažą vakarėlį. Vakarėlis buvo labai įvairus. Kalbėjo p. Pakštas, buvo visokių monologų, eilių ir tt. Po prakalbų buvo parduodami lietuviški laikraščiai ir knigos.

K. Genys.

NEPAMIRŠTA BADAU- JANČIŲ SAVŲJŲ.

Kenosha, Wis. — Rugšėjo 18 d., garnys buvo atsilankęs p. Jusiaus namuose. Musų gerb. tautiečio žmona susilaukė dukrelės. Laikė krikštynų gražiai, padoriai šilinksmindami, nepamiršo ir savo brolių užjūrį vargstančių.

Paraginti gerb. K. Cingaus sumetė \$7.00 nukentėjusiems nuo karės sušelpiti. Aukavo sekanti: Kaz. Cinga — 1 dol.; Jon. Druktenis — 50c.; O. Druktenienė — 50c.; Fost. Kvedarienė — 50c.; Jonas Nevulis — 50c.; Ig. rugiai, kviečiai ir dobilai. Steponavičė — 50c.; P. Ju. Daug galima laikyti galvą — 50c.; Kaz. Milašius — ju ir vasarą už visokias dar-

žoves galima gerai uždirbti. Geras galima turėti pelnas iš gyvulių.

Geriausia pirkti ukę, jeigu ją matai. Taigi kaip kartas ir yra proga dabar tai padaryti. Musų kolonija netoli nuo didesnių miestų. Iš Chicagos lėšuoja tik 3 dolieriai. Atvažiuokite ir pažiūrėkite.

Ten Buves.

LIET. UK-KŲ DR-JOS SUSIRINKIMAS.

Cambellsport, Wis. — Lietuvių Ukininkų Draugija Amerikoje laikė savo mėnesinį susirinkimą spalio 7 d., 1917, p. A. Mažeikos namuose. Delegatai buvusieji Chicagoje, P. Mažeika ir Ig. Janulis, išdavė raportą. Iš raportų paaiškėjo, kad jau daug lietuvių iš augščiausio miesto yra atvažiavę ir nusipirkę farmas. Norinčių ukę pirkti yra taipgi nemažas skaitlis, bet juos sulaiko visokie neteisingi agentai, kurie kartais išlupa iš žmogaus paskutinį skatimą ir paleidžia atsisakydami duoti jiems šokią tokią pagelbą.

Matydama tokias suktybes, Lietuvių Ukininkų Draugija nutarė pranešti per laikraščius plačiai lietuvių visuomenei, kad ji apsisaugotų nuo tų išnaudotojų.

Lietuvių Ukininkų Draugija nutarė pagelbėti kiekvienam lietuviui, kuris apsipirks arba parsisamdys ukę musų kolonijoje. Draugija užtikrina, kad jina pagelbės, kiekvienam naujai pribuvusiam ukėn, pagal savo išgalės. Suteiks visas informacijas norintiems pirkti, kadir su mažai pinigų, nes čia nėra jokio pavojaus sudėtiems pinigams, kadangi čia ukės yra išdirbtos ir su reikalingais namais. Ukininkų Draugija persergsti lietuvių, kad jie gerai apsižiurėtų, ka ir kur perka. Gavome labai daug laiškų, kuriuose lietuviai nuvilioti kur i girias ar kalnus, šaukiasi pagelbos. Bet ka gi mes galime jiems pagelbėti. Suteikėme kiek galėdami patarimų ir pranešėme, jeigu galite, nardukite savo ukę ir grįžkite pas mumis. Musu lietuviška kolonija nuo Chicagos yra už 130 mylių. Oras geras. Javai auga visokie. Ypatingai: Jonas Nevulis — 50c.; Ig. rugiai, kviečiai ir dobilai. Steponavičė — 50c.; P. Ju. Daug galima laikyti galvą — 50c.; Kaz. Milašius — ju ir vasarą už visokias dar-

žoves galima gerai uždirbti. Geras galima turėti pelnas iš gyvulių.

Geriausia pirkti ukę, jeigu ją matai. Taigi kaip kartas ir yra proga dabar tai padaryti. Musų kolonija netoli nuo didesnių miestų. Iš Chicagos lėšuoja tik 3 dolieriai. Atvažiuokite ir pažiūrėkite.

Reikia paminėti, kad musų draugija nepamiršta ir tautos reikalų. Štai baigdami susirinkimą nutarė paaukoti 5 dol. tautos reikalams. Pinigus pasiųs p. K. Pakštui T. Fondo raštininkui.

Su paklausimais apie ukę ir visokių ukų reikalus kreipkitės i tos dr-jos pirmininką p. P. A. Mažeiką, R. 34, Box 58, Cambellsport, Wis.

HOMESTEAD, PA.

Sekmadienį, rugsėjo 23 dieną, š. m., LDS. 53 kuopos įvyko mėnesinis susirinkimas, kuriame buvo išrinkti du delegatai i vietinės Kat. Spaudos Savaitės komisijos susirinkimą

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei trokšti įgyti tikrą šviesą, užsakyk laikraštį

"ŠVIESA"

kurį skaitydamas pats apsišviesi ir kitam galėsi prie šviesos parodyti kelią

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangumą.

"ŠVIESA" daugiausiai rupinasi išganingos blaivybės reikalais.

"ŠVIESA" kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",

46 Congress Ave.,

Waterbury, Conn.

Tą pačią dieną Liet. Vyčių 11 kuopa irgi turėjo susirinkimą. Šie išrinko 4 atstovus vietinės Spaudos Savaitės susirinkimui, taipgi du atstovus iš Duquesne, Pa., nes daug tenyškio jaunimo priklauso prie Homestead'o Liet. Vyčių kuopos.

Liet. Vyčiai suprasdami svarbą Katalikų Spaudos Savaitės, nutarė padaryti tarp narių rinkliavą. Surinkta \$6.67. Pridėta \$3.33 iš kuopos išdo ir pasiūsta Centro Komisijos išdininkui 10 dolierių.

Spalių 6 d., įvyko LRKA. Sus-mo 38 kuopos susirinkimas, kuriame išrinko du atstovus virš minėton komisijon. Labai malonios ir džiuginančios žinutės iš musų padangės.

Spalių 2 d. L. R. K. Moterų Sąjungos 34 kuopa buvo surengusi puikų vakarėlį. Buvo sulosta komedijėlė "Kumutės." Buvo taipgi ir dainų, kuriomis susirinkusius palinksmino Liet. Vyčių 11 kp. choras. Buvo taipgi ir mergaičių choras. Abu choru vedė vie-

tinis vargonininkas p. Nekrašius. Programo pabaigoje uždainavo "Lietuva Tėvynė Mūsų," ir p. Nekrašius trumpoje savo prakalboje išdėstė naudą priklauso prie minėtų chorų. Pabaigus programą, buvo lietuviški šokiai ir žaislai.

Žinant.

REIKIA PRADĖTI VEIKTI.

Baltimore, Md. — Jau praėjo bėveik mėnuo, kaip Katal. Federacijos Kongre-

se buvo nutarta steigti Naujos Anglijos kolonijose labdarių draugijas, bet iki šio laiko nieko apie tai negirdžiama.

Nežinia kas tam kaltas, ar Federacijos paskirtoji Komisija snaudžia, ar žmonės lietuvių kolonijose tuo nesirupina. Man rodos, būtų laikas jau pradėti šią veikti labdarių naudai. Aš labai patarčiau, kad kiekviena parapija tuojaus sutvertų labdarių draugiją, išrinktų tos draugijos viršininkus ir praneštų plačiai

lietuvių visuomenei apie veikimo pradžią.

Tatai vyrai, i darbą, kadangi labdarybė yra mums reikalingiausia.

J. Grebliauskis,
425 So. Paca St.,
Baltimore, Md.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGĄ"

FARMOS

Dabar geras laikas pirkti. Lietuvių Kolonijoj kelios geros farmos. Rašykite, o nereiks mokėt brangiau per agentus. Taipgi jau turiu naujo medaus kuri parduosiu cišto.

'MICHIGANO UKININKAS'

P.O. Box 36 HART, MICH.

EATONIC

FOR YOUR STOMACH'S SAKE
Po Valgiui neužmiršk, kad geriau pamėgink vieną. Visose Aptiekose, sias valstas tavo skilviui yra EATONIC. Prašalina visus nesmagumus, tos vidurių ligos paeina iš negero suviršinimo, o tas reiškin, kad reikia gero valsto.

Užlaikome Pulkiausią Laikrodžių Krautuvę.

Didžiausią ant Bridgeporto. Katrie norite nusipirkti gražų laikrodėlį, dėmanto žiedelį, devizėlį, šluobinų žiedų arba brivų, gramofonų rekordų ir kitų visokių dalykų.

Taipgi taisau laikrodžius, revolversus, gramofonus ir armonikas.

K. MICHA LAUSKIS,
3303 S. Morgan Street

CHICA GO, ILL.

Turek Liberty Bond Be Iškaščiu is Savo Puses

Gali palikti savininku Suv. Valstijų Valdžios 4% Laisvės paskolos

pagal pleną kurį mes čionais paduodame. Nekainuoja nieko iš

Tavo pusės klauskit paaiškinimų. Tikrai išpildyk šį kuponą

ir pasiųsk mums DABAR.

DRAUGAS PUBLISHING CO.,
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.,

Gerbiamieji: —

Malonėkite man suteikti pilną paaiškinimą kaip palikti savininku Laisvės Paskolos be iškaščių iš savo pusės.

Vardas
Miestas
Adresas
Valstija

MOKINKIS

PER LAISKUS ARBA KLESOSE

Kalbėti, Skaityti, Rašyti Angliškai

30

Kalbos

Lekcijų

4

Pamfletai

Germi-

nos

Per laiskus, iš praktiškai sutaisyti ypač tam tikslui lekcijų, gali lengvai ir greitai išmokti Anglų kalbą, skaitymą, raštą ir gramatiką. Reikalauk paaiškinimo: prisiųsk už 2c maršk. MOKINAME ir KLESOSE įvairių mokslų, dienomis ir vakarais. Klesos dėl vyry ir moterų. Mokinkitės šioj mokykloj; PASEKME UŽTIKRINTA. Visą Aiškinam Lietuviškai.

AMERICAN COLLEGE PREPARATORY SCHOOL
(American School of Languages)
3103 S. Halsted St. Chicago, Ill.

TEATRAS "GENAVAITE"

Rengiamas

LIETUVOS VYČIŲ 5-tos KUOPOS

Šv. Mykolo Parapijos Naudai

Tai yra vienas iš puikiausių lietuvių kalboje teatrų. Istoriskas veiklas, parašytas formoje dramos, 8-se atidengimuose

Atsibus

NED., SPALIO-OCT. 21, 1917

Związek Polek Svet.

1315-09 N. Ashland Ave.

Pradžia 6:30 v. vak. įžanga 25c ypatai ir augščiau

Goliaus nežmoniškas pasielgimas, pasibaurėjimo jausmus sukelia prieš tokius žiaurus darbus. Genavaitės prakilnus budas, paragina kiekvieną pamylėti tiesą ir dorą, labiau negu savo gyvastį. Pasinaudokite Gerbiamieji, gera proga, nes tokia retai pasitaiko. Grajis puiki muzika. Pasibaigus teatrui, bus lietuviški žaislai ir šokiai.

Kviečia RENGIMO KOMITETAS.

IN MEMORIAM*).

Ji stovėjo po nuslinkusiomis vyšnių šakoms, tarsi jų apglopta ir, nors, atsi-kreipusi į paskutiniuosius nus-leidžiančią saulę spinduliais žibančius lapus, nematė jų gražumo.

Kitu atvėju tas reginys būtų sukėlęs joje daug gra-žių linksmybės jausmų, bet šiandieną Stepūtė stovėjo šalta ir, it stovyla iš mar-muro iškaltą ir svajojo...

— Moteriškė, vargšė, mo-teriskė! — ištarė ji liudnai ir skaudžiai. — Dievas, leis-damas tave ant žemės, tarė: "Negera žmogui būti vie-nam. Padarykime jam pa-dėjęją į jį panašią," bet, dėja! kas tu esi: ar vyro draugė, ar tik žaistas?!

— Stepūtė, mano vaikelį, kas tau darosi? Ką tu taip mintiji ir ko tu taip liud-na? — užklausė tetulė mei-liai, prisirišusi prie jo-sios.

Stepanija tylėjo.

Jau kelinta diena, tu kas žin ką kenti, dukrele, ir sle-pi nuo tetos — tarė tetulė, nesulaukdamas atsakymo ir geisdama surasti mergaitės sielose neramumo priežastį.

Steponė bandė užslėpti neramumą nusijuokimu, bet ir juokas išėjo per skaus-mus.

— Nieko bloga neatsiti-ko, tetulė — tarė Steponė. Galutinai persiskyrė su Ignu Gintautu bet, kas žin kodėl negaliu to užmiršti.

— Kaip tai galutinai per-siskyrė? Ar neketini už jo eiti? — užklausė tetulė di-džiai nustebus.

— Mudu nebuvoma vienas kitam prisizadėję — paaiš-kinio Steponė — bet, tas il-gas mūsų draugavimas taip giliai įsmigo man į širdį, kad dabar kaip pašinas die-gia.

Tetulė nieko nebeatsakė, tik liudnai nukreipė akis į žaliuojančias ir vilniuojan-čias pievas pajūryje.

Ignas Gintautas, apie ku-rį mergaitė mąstė, buvo jaunas, suaugęs vyras. Ste-ponė pažino jį pirm dviejų metų Yale's universitete. Vaikino iškalbingumas, ma-loni išvaizda ir širdies kil-numas pritraukė prie savęs geltonplaukės Stefanijos jausmus.

Netrukę juodu tapo šir-dingi draugai. Geltonkasės mergaitės apsigėjas ir pro-tingumas ir kuklus josios bu-das taip užžavėjo Gintau-tą, kad tas per ją nieko ne-matė.

Užbaigęs universitetą, jis ėmė rašinėti į laikraščius iš to gyvenimo ir didžiai pra-garsėjo.

— Stepūtė! pasisakyk, širdelė, dėl ko judu persi-skyrėte? — paklausė tetulė.

— Del to, kad jis jau ti-kėjimo neteko. — atsakė Steponė.

— Ar gi tai galimas daik-tas, kad Gintautas būtų laisvamanis? — užklausė tetulė.

— Tikra tiesa. Kuomet aš jį sutikau pirmą kartą, jis tai buvo tikras katalikas, bet paskui, susidėjo su lais-vamaniais ir visai sutersė

savo tikėjimą. Į Dievą, į V. Jezų jis dar tiki, bet pradė-jo nebetikėti į švenčiausią-jį Sakramentą.

— Tau skaudu, kad jis ir tave užmiršo: jau no-beateina tavęs aplankyti? — tęsė josios tetulė.

— Mane jis nori tankiai matyti, bet kas man iš to. Ir tai bus paskutinis "su-diev"...

Sena tetulė nieko nebe-atsakė, tik paėmus Stepo-nės rankas po sava, labai ją prispaudė prie savęs ir vedėsi į vidų.

— Jaunas ponas trokšta su tamista pasimatyti salio-ne — pratarė Steponei tar-naitė, sutikusi įdėvi žen-giant jau vidun.

Ir džiaugsmas ir liudnybė apėmė merginą, persiskir-iant su teta ir becinant dar kartą, pasimatyti su jauni-kaičiu.

— Visai nesitikėjau ta-mistos taip... — ir susitūrė-jo staigiai, kuomet jame pa-matė rustų žvilgsnį, kokio dar nebuvo jo akyse mačiu-si.

— Panelė, Stefanija! Aš myliu Tamistą ir žinau, kad Tamista myli mane. Neda-ryk sau ir man nelaimės. Šiandien turi man galutinai pasakyti, kas Tamistai brangesnis, ar Tamistos prietariai ar aš. Aš dar tu-riu vilties, kad protinga Ta-mistos išmintis per šitas ke-lias dienas atausino idealis-tišką, bet vis-gi nežmoniš-kai skaudų užsispyrimą.

— Tamista klysti užsi-spyrimu vadindamas tą, kad aš įsitikinimus brangi-nu labiau už asmeninį sma-gumą. Kaip buvau taip ir esmi pasirengus atsižadėti laimės dėl tiesos.

— Kas tave verčia atsi-žadėti tiesos? Bet kam tu reikalauji iš manęs, kad aš taip tikėčiau, kaip tamista? Tikėk kaip nori, aš tikėsiu, kaip išmanau. Aš negaliu savo proto ir valios atiduoti tuščiam misticizmui. Ba-tasai tikėjimiškų dalykų skir-tumas mūsų tarpe, rodos, neturėtų būti persiskyrimo priežastimi. Tu esi laisva savame tikėjime, o aš taipogi, turiu teisę būti laisvas...

— Taip, Ignai — tarė ji-nai — įsitikinimų laisvė vienas dalykas, o moterystės vienybė kitas dalykas. Aš nenoriu ir negaliu apsiimti vienos kuno arba geidulių moterystės. Aš nenoriu ir negaliu būti savo, tavo, ar-ba keno nors žaislu. Be įsi-tikinimų vienybės, be fin-ties ir dvasios susijungimo man nėra moterystės. Mano įtikėjimas į švenčiausiąjį Sakramentą ne upo ir už-gaidos dalykas, kad galė-čiau jį kaitalioti. Man gaila, kad tavo įsitikinimai nebe toki, kaip pirm dviejų metų, bet mano pastangos persilp-nos. Jos nesugrąžis mudvie-jų sielų santaikos.

— Stepūtė, nuožmoji mergelė! Kirsdama man kruviną smugį, tu nuste-bini mane išmintimi. Prakeik-ti kunigai, kad galėjo šitokį protą pavergti. Jų klausy-dama tu nieko neskaitai, nevaikščiojai į pirmiejiu mokslo buveinę. Tu nežinai paskutinių mokslo radinių, kad šie žodžiai "štai mano kunas, štai mano kraujas" tai metaforas.

— Pone Gintautai! Kaip tamista gali vadoti naujausiu mokslo radiniu klaidin-gą spėliojimą atsidradusį viennoliktame amžyje, o paskui smarkiai atkartotą šešioliktame amžyje. Netai-p jau smarkiai mano protas pavergtas, kad nežinočiau užmetimų, kuriais protes-tantai ir nacionalistai ko-voja prieš katalikybę. Bet aš faktus branginu labiau už spėliojimus. O faktas yra, kad Kristus tarė aiš-kius tuos žodžius "tai yra mano kunas," faktas yra teipgi, kad mokiniams iš-reiškusi, jog Jo žodžiai su-ka suprastai, Jis nepažymė-jo metaforos, o tik pridėjo: "Ištiesu, ištiesu sakau jums, jei nevalysite mano kuno ir negersite mano kraujo neturėsite gyvybės savyje" (Jon. 6, 54).

— Tavo mokytieji teolo-gai tave gerai apšarvojo, nuo dvidešimtojo amžio šviesos. Bet suprask, kad šiandien negalimas dalykas tikėti, jog plotkelė yra Die-vas.

— Ne plotkelė yra Die-vas, o Dievas, Jo esybė ir galybė nepriklausė nuo iš-vaizdos didumo. Žmonėms neištenka savų jėgų. Dievas jį suteikia atgamtinui val-giui iš Savo Begalybės šal-tinių. Tai buvo priežastis dėl kurios jis likosi ant žė-mės duonos ir vynu pavy-dalu Tamista su savo pirm-eivio kritika nepastebėjo to, kad jei jūsų spėjimas būtų teisingas, tai Kristus būtų laikęs stabmeldijoje visą pasaulį per devynioliką šimtų metų.

Gintautas nekuri laiką tylėjo.

— Aš tikiu tik į vieną au-ką — tarė pagalios jįsai — toji yra gi Kryžiaus auka. Pirmosios kraujo aukos bu-

vo tik tai simboliai žen-kai. Jų reikėjo žmonėms, kad palaikytų savo dvasio-ję tą didžiąją auką, kuri tu-rėjo įvykti ant žiauriosios Kalvarijos kalvos.

— Tiesa, bet, jeigu Seno-jo Įstatymo aukos buvo taip reikalingos, kaip kad pats tvirtini, idant žmogus at-mintų Didžiąją Kryžiaus Auką, tai dar veikalingesni yra kita auka, kad žmonės neužmirštų kas buvo ant Golgotos? Aleksandras, geizdamas, kad jo vardas li-ktų amžinai, pastatė miestą ir praminė jį Aleksandrija; Konstantinas dėl tosios pa-čios priežasties permainė Byzantijos vardą į Kon-stantinopolį ir Viešpats Kristus, kad žmonės atmin-tų tąjį gaudingą reginį, tai yra, kuomet erskečiuotas Žmogus-Dievas mirė ant kryžiaus, savo Apaštalams tarė: "Darykite tai minėda-mi mane." Juk pats supran-ti, kad grynios duonos da-lelė tam tikšni netinka. Vi-sa kas kita, jei duonos pavi-dalu yra Jezaus kunas ir kraujas. Tik jis užtektinai teprimena tą tragediją, ku-riai Jis pats perkentėjo.

Gintautas užsimastė. Po ilgokam laikui jis tarė:

— Stepūtė, seselė! Tavo palyginimai gražūs, bet aš negaliu priimti to mokslo,

kurį man perš. Iš tavo pri-Vilniaus miesto viršūnko, rodytų stiprybės, mato, kaip gilios tavo tikėjimo šaknys, tai-gi nesitikiu, kad tu priimtumei mano pažiū-ras. Delto dar stipriau mel-džiu, pamešk, širdelė, mu-sų protų skirtumą ir visai užmiršk apie tai ir būk ma-no. Padaryk taip Stepūtė!

Mergina gan ilgai tylėjo, paskui tarė:

— Tamista! Aš negaliu to padaryti. Aš turiu prieder-mę būti žmogum ne žaistu. Josios balsas iš pradžios tvirtas, galė sakinio pasida-rė ką tik girdimas. Jos vei-das pabalo lyg drobė.

Jiedu persiskyrė: mergi-na atmetė šios žemės laimę dėl Dievo, jaunikaitis atme-tė Dievą ir laimę...

Savaitės, mėnesiai ir me-tai linko, bet apie Gintau-tą nieko nebuvo girdėti. Kartais pasitaikydavo, jo veikalai storuose laikraš-čiuose, bet niekas nežinojo ir niekam nerūpėjo, kur gabusis raštininkas gyvenė. Tik Stefanijos širdis persė-jo. Kas diena ji eidavo į kopytėlę ir ilgai klupodavo ties švenčiausiuoju. Išnyko mergaitės linksmybė, bet jos darbai pasidarė rimti ir kaskart naudingesni. Nieks

taip nemokėdavo mūlindu-sius paguosti, kaip ji je, nors pati nebudavo linksma. Prie viso jos skaitumo prisidėjo gili mintybė. Jaunutis žie-delis tapo visų gerbiamu as-menim.

Žmonės, labiausiai mote-rija, susijusios į būrį, pakal-bėdavo, kad tokia slapi, nie-kaš nesiduoja permąnyti, kas jai yra, nors visi žina-

no kad joje turi būti kas nors.

Mažai žmonės tepažįsta širdį skausmo bangose, nors jos bepaliovos siautia už-damos ir putodamos...

Pradžio penkeri metai. Tulą puikų rudens vakarą Stefanija viena ejo per ora-parką, netoli tėvo namų. Jos mintys kasdien delko at- (Pabaiga ant 5-to pusl.)

TAI MUSŲ DARBAI

Spausdiname **Plakatus**,
Tikslus perstatymus,
Bulonus, Plakatus ir
t.t.; Programos, Kon-
stitucijas ir kitus spa-
usdinimo darbus. Dar-
bus atliekame gražiai,
greitai ir pigiai. Mūsų
spausdėnys pripildytas iš-
sukio, spalvomis ir an-
kurtis ryškiais raštais.

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

Išejo iš Spaudės

"PAŽANGA"
Literatūros, Mokslo, Politikos ir Visuomenės žurnalas.
Mėnesinis laikraštis, gvildenantis visokius gyveni-mo klausimus tautiškoje ir katalikiškoje dvasioje.
"PAŽANGA" atsižymi rimtais straipsniais, gražia kalba ir puikia išvaizda.
Metinė prenumerata \$2.00, pusmetinė \$1.25, atskiras numeris 20 c. Agentams duodamas didelis nuolaitis.
Adresas:
614 W. Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa.

"MOKSLEIVIS"

Amerikos Lietuvių R.-K. Moksleivių Susiv.
ORGANAS
Vienatinis mėnesinis lietuvių moksleivių laikraštis.
Jame žada gubiausių moksleivių raštai.
Kaina metams \$1.00; pusmetimui 50 c.
Užsakyk tuojau:
Pr. Juškaitis, 20 Webster St., Montello, Mass.

Užimtas Signalas

Tuomet užimtas Telefono signalas yra duo-damas kuomet kas nors kitos ant tos linijos kalbo.
Signalas nera kontroliuojamas per operatorka.
Kuomet yra viena linija užimtas signalas gauna tam tois vartoja ta pačia linija.
Kuomet yra viena linija užimtas signalas gauna tan-kiai atsikartoja, tuomet pasirodo kad tas kuris šaukia šia linija neturi pakaktinai šaukimų.
Nei jokių būdų negalima gauti ta žmogų kuri nori jeigu ta linija yra užimta, ir jeigu gauni toki signala tai ne operatorkos kalto.

CHICAGO TELEPHONE COMPANY

"VYTIS,"

LIEUVOS VYTIŲ ORGANIZACIJOS ORGANAS
PIRMUTINIS IR VIENATINIS ILIUMBUOTAS JAUNIMO LAIKRASTIS AMERIKOJE.
Kainuoja metams \$1.50; pusmetimui 75c. Lietuvos Vytis organas-
dėl artimesnės draugystės ir susilaukia nuolaitis.
Adresas:
"VYTIS"
1800 W. 46 St., Chicago, Ill.
Jei priėjai jaunimo sąjunga, jo darbus — skaityk, pla-
tink ir remk ty sąjūg išvystik — organą "VYTĮ". Jo ude-
viniu yra išbudinti Amerikos lietuvių jaunimą, užinteresuoti
didžiomis sąjungomis ir nukreipti jo dėmę link Lietuvos Lie-
tuvių sąjūg.

AUKSUOTI ROŽANČIAI

Užlaikome Ro-
žančių dideliam
pasirinkime įvai-
riose spalvose
karolių, kurie
yra pargabenti
iš Europos. Pa-
siskubinkite su
užsakymais.
Greitai gali iš-
sibaigti. Turime
taipgi maldak-
nygių spausdin-
tu Tilžeje, Vil-
niuje ir Ameri-
koje.

No. 1437. Karoliai įvairių spal-
vų. Reikalaujant patvirtinti ko-
pijos spalvose pavyzdžius. 3.00
Gautas 2. Karoliai skoniui auk-
suoti kaina su pristatymu 75c.
No. 1438. Balto Alkmonio ka-
roliai. Mažai pavyzdžių. 1.00
Gautas 1. Karoliai. Gvaramoti
ant 5 metų. Kaina su pristat-
ymu 1.00. \$1.25
Užsakant patvirtinti numerį ir kokios spalvos karoliai. Pavyz-
dus galite siųsti isperkant Money Order, registruotame laiške, arba
viencentiniais krasos ženkliais. Adresuokite: DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

*) Tėma, skolinta iš an-
glių kalbos.

IN MEMORIAM.

(Tas nuo to, tas ateina.)

siminė tą žmogų, kurį jinau buvo mylėjusi. Penki skausmo ir vienas metai jau mažiau man "liko ant žemės," pamintijo ji. "Per tuos penkerius metus aš buvau žmogus, ne žaistas. Ir Tau, Jezau Sv. Sakramente ašiu už taitai."

Tik štai, tuojaus po tu kelių minučių nustumė jos siela. Ilgesio pagunda apėmė ją.

Kam man reikėjo jį atminti? Nebūčiau minioje tarp žmonių lyg dykumoje viena be priklausančios sielos. Kaip akimirkai laukė, tik ir laukė, bėgė už naktinį, bėgė už gerąsias už jį. Jis gabus ir talentingas. Rasi bučiau prisidėjęs prie jo darbų, nors jo veikalus pertrašius. Gal kartais prie jo minties perlų, būtų pridėjusi ir mano pažintoji. Jis ir jo veikalus būtų jį geresnis ir naudingesnis. Turėdama mylinčią širdį, šale savęs ir aš, tuojau vargusi ištisą žiemą, perkiurus penkerius metus.

— Et, liaukis! — perkirtoti ji pati savo mintis. Dar insi gailėtis vieno grodžio, kurį pasitaikė gyvenime padaryti.

Stefanija kruptelejo. Ji išgirdo kas žin, atsimant paskui. Per parko medžius šviesiai žibėjo langas grynazijos, kurį buvo baigęs kitados Gintautas.

— Panaštas, — tarė lyg prislegtas jaunas vyras.

Stefanija atsikūpo ir, pamatę Gintautą, jis umai priejo prie senos pažintamos ir tarė.

— Atsiprašau, kad ne vietoje ir nelaukiu aš ateinu prie Tamstos.

Bet, matyt, laikas taip nori. Pagalios atitaisyti didžią klaidą visur ypač ir laikas.

— Kokią klaidą? užklausė Stefanija.

— Kurį aš atkakliai gyniau, kad mudu paskutinį kartą matėvosi.

— Tai Tamsta tikrai švenčiausią Sakramentą?

— Tikin ir kaip gi tikin! Ir kas mėnesį jį priimu.

— Kaip tai galėjęs pasidaryti?

Taip užklaususi Stefanija mintijo, kad kokiu nors paprastu, naujai atrastu, tiesa turėjo nusiviesti.

noto protą, jei jis dabar toks, nors pirmą išklauses pačių svarbiausių ir aiškiausių prirodymų tikėti nenorėjo. Tai gi Stefanija labai atydziai ir akvyiai laukė kaip Ignatas apasakys įvykusią savo sieloje permainingą. Tuomtarpu Gintautas kalbėjo:

— Per tuos penkerius metus aš daug ko pergyvenau! Pradėjęs netikėti į Sv. Sakramentą, aš veikiai ėmiau abejoti apie kitas tikėjimo tiesas. Abejonės veikiai virto užgynimais. Palioviau tikėti į Dievą. Tada ėmiau abejoti, ar reikalinga žmogui sąžinė. Tuomet aš supratau, kad netenku paskutinio dvasios turfo, kad nyksta paskutinis skirtumas tarp manęs ir galvijo. Lioviausiu gyvuliškai pasijūčiau, grįžau protu ir širdimi prie atmetusių tiesų. Būtų apėję Sv. Sakramentą, visai be abejonės laikiau savo senų klaidų. Per trejus paskutinius metus aš gaudavau tiek pinigų, kiek savo straipsnius, jog galėdavau daug laiko ir turėti pasvesti liūtosios tyrimui. Dailės istorija man visuomet rūpėjo. Ypatingai rūpėjo, kaip besiojo laikas. Nūvykės į Europą važinėjau po Italiją, stebėdama didžiųjų dailininkų veikalus. Enliau permanyti be vien jų išvaizdos gražumą, bet ir dailininkų jausmus su mintimis išpildavau iš jų paveikslų atstovų. Bet, pradėjęs tyrimus Guido Reni'o veikalus, didr perpažinau įvyko mano sieloje. Tai buvo Ryma pirm trijų mėnesių. Viena vidudienį ėmiau į bažnyčią, vadina "San Lorenzo in Lucina" gerėtis to dailininko paveikslu Golgota. Bežurint jį stebėtini jausmai apėmė mane. Viena Nijsterio to visko tau išpasakoti. Pradadau kritikavimo dvasia ir nora. Kitų paveiksluose gerėdavau siu drausmą. Čia augstai kečiau to artistų-dailininkų gabumus, talentus, bet ne perversmės manyje nepadarėdavo, kaip kad Guido Reni'o Golgotos paveikslas. Jame aš mačiau kraujuose papludusius ir sužeistą Kristans asmenį. Mačiau dienos šviesą bairšiai persimainant į naktį. Girdėjau tolimą griausmą, žemės trebėjimą, rodos gamta kentė Viespačiui mirstant. Ir ma-

čiau tasias verksmo ir sopulio akis grandulingai žaunčias į dangų iš po mirštančių antakių ir išsirodė, kad visa tat išmetinėjo man mano netikėjimą. Tada atgimė manyje seniai ištarti tavo žodžiai. Tarsi išgirdau: "Darykite tai, miedami mane." Išpudis buvo taip didis, jog skubiai nubėgantis Didžiuoju Altorium pasgarbinti Jezaus kūną, kuris mirė už žmones iš meilės ir iš meilės likosi tarp jų pe neti juos savo krauju lyg pelikonas vaikūs. Atlikęs viso gyvenimo išpažintį iširašiau į Sv. Sakramento garbintojų broliją ir džiaugiuosi esąs, taip linksmas kaip dar niekad nebuves. Prisipažink Stefanija, ar tuos penkerius metus tu nesimpelsdavai už mane.

Stefanija nieko neatsakė, tik dvi ašari, lyg žemčiagai išsiriti jai ant veido. Bet veidas buvo pilnas džiaugsmo ir dėkingumo. Kad ji bruksteloje skeptaitė per akis, nusišlostydama tas ašaras, žiburio šviesa puolė ant jos. Dailės žinovas nustebė veido gražumu. Padorumą užmiršęs Gintautas bandė pagriebti prieglobstyn. Bet Stefanija smarkiai ir rusčiai jį sustabdė.

— Dovanok, brangioji Stefanija! — tarė Ignatas. — Mai gaila, kad aš dar nevisai paliovaui buti galvijas. Tu turėsi vargo, kol padarysi mane tikrą žmogų.

Gintautas ištiesė Stefanijai ranką; mergina jam padavė savąją, tardama "sudev."

— Kaip tai, "sudev"? — tarė Ignatas sopulingai. Ar iš dabar mane atmeti?

— Nėpykstu. Bet tu pasi-velinsi į gimnaziją. Juk aš žinau, kad ta mokykla surengė šį vakarą, kad tave pagerbtų. Tu garbingiausias jos mokytis.

— Stefanija! Šio vakaro išklmė man bus liudna, jei tu nepasakysi man aiškiai, kad tu busi mano.

— Čia ne vieta kalbėti.

apie tai — tarė Stefanija džiaugsmingai.

Juodu persiskyrė. Ignatas buvo begalo linksmas išklmėje, bet podraug nesaivai išsiblaškęs, taip jog kartais išrodė juokingas. Stefanija kelis syk praėjo pro savo namus ir vėl grįžo. Merginos mintis visą laiką skrajojo meilės ir maldos srytise. Ji mintijo sau:

— Dieve, Tu gražini man mano auką nuvalę ją ir iš-tobulines! Kaip gi geras esi, Viešpatie! Dabar suteik savo meikai tarnaitę pašalpos, kad išpildyčiau kitus sunkesnius uždavinius, kuriuos krypta mano gyvenimas.

A. Matutis.

KA RASO KITI LAIKRAŠČIAI.

"Darbininkas" No. 300 gražiai nurašo apie spaudą, jos reikšmę ir svarbą dabartiniams žmonijos pažangumo laikais. Smagu bus kiekvienam pasiskaityti apie tai.

Tarp kitko rašoma: "Amerikos lietuvių katalikiškoji visuomenė pasisventinimui geros, dosios katalikiškos spaudos.

Kas tai yra spauda, apskritai kalbant?

Tautos spauda yra tautos liežuvis. Atimk tautai spaudą ir ji liks nebylė.

Per spaudą tauta apsvarto savo reikalus, per spaudą apsvarto vėliną ir veikimo budus. Atimk tautai spaudą ir jos judėjimas, veikimas sustos. Atimk Amerikos lietuviams spaudą ir koks pas juos veikimas beliktų.

Nebyliai neįmanys koki veikimą pradėti, nesutars koki darbą atlikti.

Dalyko svarbą pamatome jo neteke. Spaudos svarbą aiškiai pamatome išvaizding, kaip būtų, jei jos netektume.

Bėda, skurdu nebyliui. Čia, smagu tam, kurs gal išpasakoti savo mintis, sumanymus artimiesiems.

Bet gerai žinome, jog ne visi žmonės pavartoja savo liežuvį maloniai, gerai kalbai. Kaip daug yra žmonių, kurie savo liežuvį visokių niekų priplepa, visokių apkalbų, šmeižtų paleidžia, visokių nebutybių paleidžia.

Išmintingas, doras žmogus nevartoja savo liežuvio pikto sklėdimui. Jis vartoja jį rimtai kalbai, rimtam svarstymui, maloniam, pasikalbėjimui, pajuokavimui.

Žemos doros žmogus savo nešvarių liežuvio nuplėšia žmogui šlovę, iškeikia, įzeidžia, apšmeižia ir aibes kitokio pikto padaro.

Taip yra ir su spauda. Jei laikraštis papuola į dorų, prakilių žmonių rankas, tai jis bus malonu skaityti, rasi naudingų patarimų, smagių žinių, gardžių juokų.

Jei laikraščio vedimą pasigauna žemos doros, žmogus, nepaisantis tautos doros ir labo, godišius, tai tas laikraštis bus pilnas melo, šmeižto kreivo mokslo, riebių juokų, pataikavimo, ištvirkusios minios.

Kulturoje, apšviestoje tautoje negalėtų atsirasti nedoro, nešvaraus laikraščio, nes niekas neskaitytų. Tokių laikraščių gali atsirasti tik neapšviestoje, tautiškai nesuapratusoje tautoje, kurioje patvirkusių žmonių yra ir kurie mėgsta, kad jų išgadinatį primigčiai dar laikraštis pataikautų.

Švarioje gričioje neatsiranda gyvių, vabaly, nei kitokių nemalonių sutvėrimų. Taip apšviestoje tautoje neatsiranda ant tiek žemų godišių, kad vesti nešvarių laikraštį ir neatsiranda žemų skaitytojų, kurie pamėgtų šlamštus.

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

Lietuvių tauta ilgai buvo nebylė, neturėjo savo spaudos, negalėjo savo reikalų svarstyti, negalėjo kilti apšviestoje. Atsiliko nuo kitų

tautų kulturoje, apšviestoje, tautiniame susipratime.

Kuomet gavome progą prabilti, kuomet čia Amerike pradėta leisti laikraščiai, tai išpradžios garsiausia prabilo visokie atskalunai, nutautėliai, bedieviai. Gi neapšviesta minia tiki, jog tas teisybė sako, kurs labiausia rėkia. Todel tai ir isponavojo tarpe Amerikos lietuvių nešvari bedieviška spauda.

Kas dailu, gražu, skanu, meilu, tai tas nekuomet nenusibosta. Neišsilavinusiam, nepatyrusiam žmogui melas, šmeižtas, riebus juokai tuloje formoje tulum laikui gali patikti. Bet retas gerėsis tuomi ilgą laiką. Taip buvo ir su nešvariaja, bedieviška, socialistikąja spauda.

Nubudo lietuvių kataliko samonė, emė blaivytištas, emė priklintis tuo, kas priklū ir emė ieškoti doros, gaivinančios spaudos. Emė kilti katalikiškoji visuomenė, emė susiprasti. Veikėjai, pamatę pavojų, emė uoliai gelbėti nesusipratusių minią nuo ištvirkėlių, emė didinti, stiprinti, platinti.

remiti dorą, gerą katalikišką spaudą.

Tas veikimas — platini-mas katalikiškos spaudos tik pradeda isisiubuoti. Isisiubavęs neturės sustoti. Nes šiame pasaulyj, kas apsisistoja, tas atsilieka, kiti jam lipa ant kulnių parbloškia, sumindžioja.

Mes lietuviai katalikai dabar be paliovos turėsime budėti, veikti, darbuotis, kad neatsilikti progese.

Tas supratimas, kad turėsime visuomet budėti tene-gasidina musų, tenesunkina musų, bet tepriduoda mums sparnus.

Sujuskime švarinti katalikiškas šeimynas, nuo bedieviškų, socialistiškų šlamštų ir užverskime jas katalikiškais raštais.

Ypatingai tam darbui paskyrėme du mėnesius. Sujuskime taip, kad visose lietuvių kolonijose katalikiška spauda padarytų šuolį pirmyn, o bedieviškai socialistiškai spaudai visur būtų užduotas smugis."

remiti dorą, gerą katalikišką spaudą.

Tas veikimas — platini-mas katalikiškos spaudos tik pradeda isisiubuoti. Isisiubavęs neturės sustoti. Nes šiame pasaulyj, kas apsisistoja, tas atsilieka, kiti jam lipa ant kulnių parbloškia, sumindžioja.

Mes lietuviai katalikai dabar be paliovos turėsime budėti, veikti, darbuotis, kad neatsilikti progese.

Tas supratimas, kad turėsime visuomet budėti tene-gasidina musų, tenesunkina musų, bet tepriduoda mums sparnus.

Sujuskime švarinti katalikiškas šeimynas, nuo bedieviškų, socialistiškų šlamštų ir užverskime jas katalikiškais raštais.

Ypatingai tam darbui paskyrėme du mėnesius. Sujuskime taip, kad visose lietuvių kolonijose katalikiška spauda padarytų šuolį pirmyn, o bedieviškai socialistiškai spaudai visur būtų užduotas smugis."

remiti dorą, gerą katalikišką spaudą.

Tas veikimas — platini-mas katalikiškos spaudos tik pradeda isisiubuoti. Isisiubavęs neturės sustoti. Nes šiame pasaulyj, kas apsisistoja, tas atsilieka, kiti jam lipa ant kulnių parbloškia, sumindžioja.

Mes lietuviai katalikai dabar be paliovos turėsime budėti, veikti, darbuotis, kad neatsilikti progese.

Tas supratimas, kad turėsime visuomet budėti tene-gasidina musų, tenesunkina musų, bet tepriduoda mums sparnus.

Sujuskime švarinti katalikiškas šeimynas, nuo bedieviškų, socialistiškų šlamštų ir užverskime jas katalikiškais raštais.

Ypatingai tam darbui paskyrėme du mėnesius. Sujuskime taip, kad visose lietuvių kolonijose katalikiška spauda padarytų šuolį pirmyn, o bedieviškai socialistiškai spaudai visur būtų užduotas smugis."

1867 Penkdešimtmetis Apvaksčioimas 1917

The Hibernian Bank

Iškurta 1867 metuose.

Pietvakarinis kampas La Salle ir Adams St.

Suvirš 60,000 depositerių

SAVINGS DEPARTMENT

Depositas ant dolerio ir daugiau priimami 3 auosimui mokam ant metu.

Atidara Subaioje nuo 6:00 iki 8:00 val. vakare.

Sugli Banka kuri yra pasirengus Jums patarnauti.

Trust Departmentas išpildo visus premonas sąryšius.

REAL ESTATE DEPARTMENTAS.

Perka ir parduoda žemės ant, kolonijas; skoliname pinigų ant namų; iskolectuojame randas.

Real Estate Mortgage Bonds, Katalikiško Vyskupo Chicago, yra dabar ant pardavimo \$500 ir augščiau.

Panedelio Vakaro Patarnavimas Del Taupinančių.

Valdyba šios bankos žino kad nekuriems depozitoriams yra sunkų atlikti bankinius reikalus paprastose bankinese valandose.

Del parankumo tokių depozitorių Taupume Skyrus šios bankos yra atdaras

Panedelio Vakaris iki 8 valandai.

DEPOZITORIAIS YRA APSAUGOTI MUSŲ KAPITALŲ IR PERVERSIŲ, KURIS YRA \$5,100,000.00.

Kur Lietuviškai yra kalbama ir Lietuviai yra nuosirdžiai priėmami.

State Bank of Chicago

LA SALLE and WASHINGTON STS.

(Skersai nuo City Hall).

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Leikraštis

"DARBININKA"

EINA UABININKAIS, KETVERAIS IR SUABININKAIS

Jame rasite žinių iš viso pasaulio.

"DARBININKAS" visupmet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama

Prenumeratos Kaina:

Tris Kartus savaitėje metams	\$3 00
Viena kartą savaitėje "	\$1 50
Bostono apielinkeje "	\$4 00
Užruberyje "	\$4 25
Vienas numeris	3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

IŠRADEJAI!!

Norite gauti PATENTĄ ant jus išradimų triumfų laike ir parduote? Rašykite pirmąsias numis reikalaudami patarimų kuriuos suteikiam D Y D A I J knygete VADOVA IŠRADEJAMS išsine. Musi raštiničia yra 256 Broadway New York, N. Y. mieste kurjame yra milijonai gyvantonis ir didžiausia knygieta. Kiti patentai geriausia yra galima parduote. Rašykite Lietuviškai reikalaudami knygetes ir musu gvarancijos.

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICE (D. S.)

256 Broadway,

New York, N. Y.

TAI MUSŲ DARBAS

Darbus atliekame gražiai, greitai ir pigiai.

Musu spaustuvė priplūdyta naujausiomis mašinomis ir naujausio stiliaus raidėmis.

Pavedus musu savo bile kokį spaudos darbą neapmoke.

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE

LIETUVIŠKA CHICAGOJE

Užtikome laikrodžius ir laikrodėlius, auksinius žiedus, stulbičius ir delmantinius, muzikas, gramofonus su lietuviškais rekerdais, koncertines, ant kurių gali groti ir nemokantys visokius šokių, armonikas muzikas ir priemines, importuotas ir taip jau rusiškas balalajkas ir gitaras. Taipgi vargonų pardavimas. Dirbu visokius senkilius del Draugų. Taipgi taisome laikrodžius, laikrodėlius, visokius muzikalius instrumentus ir revolverius. Savo darba gvarantuojame. Musi kainos ant visko žemesnės, negu kitur. Gyvenantie už Chicago's orderius galite siųsti per laiskus.

STEPONAS P. KAZLAWSKI

4632 S. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TELEPHONE DROVER 7300

Katalogą visoms dykal, kas tik prišly už 2c. stampa.

